

"Αγκάθια" για τον Ερντογάν οικονομία και Κούρδοι

06/Απρ/2019 10:30

Του Κώστα Ράπτη

Μιανίκη που βιώνεται ως συντριβή. Μια ρωγμή στην εικόνα του Ταγίπ Ερντογάν ως πολιτικώς άτρωτου. Και κυρίως: ένα στραβοπάτημα τη χειρότερη στιγμή, όταν η Τουρκία θα πρέπει να αναμετρηθεί με τις εκκρεμότητες της "επόμενης μέρας".

Οιδημοτικές εκλογές έκλεισαν μια πενταετία αλληπάλληλων εκλογικών αναμετρήσεων στη γείτονα και εγκαινίασαν μια περίοδο κατά την οποία ο ισχυρός άνδρας της Άγκυρας θα συνεχίσει απερίσπαστος την πορεία του προς το ορόσημο του 1923: χρονιά κατά την οποία ολοκληρώνεται η τρέχουσα προεδρική θητεία του και συμπληρώνονται εκατό χρόνια από την ίδρυση της Τουρκικής Δημοκρατίας.

Στους ανησυχούντες οπαδούς του τόνιζε όλη αυτή την εβδομάδα ότι το κυβερνών κόμμα διατηρεί την πρώτη θέση, ενώ οι αντίπαλοί του είναι αδύναμοι. Εκ πρώτης όψεως έχει δίκιο. Το Κόμμα Δικαιοσύνης και Ανάπτυξης (ΑΚΡ) εξακολουθεί να ελέγχει την απόλυτη πλειοψηφία του όλου αριθμού των δήμων, ενώ στο επίπεδο της λαϊκής ψήφου πρώτευσε με ποσοστό άνω του 44%, στο οποίο θα πρέπει να προστεθεί και το 7% του συμμάχου Κόμματος Εθνικιστικής Δράσης.

Χωρίς το "έπαθλο"

Όμως άλλη όψη των πραγμάτων συνίσταται στο ότι το "μέγα έπαθλο" των δημοτικών εκλογών έφυγε από τα χέρια των κυβερνώντων, ενώ η αντιπολίτευση για πρώτη φορά μετά από πολλά χρόνια έδειξε να βρίσκει το βήμα της.

Από τους έξι μεγαλύτερους μητροπολιτικούς δήμους της Τουρκίας το ΑΚΡ ελέγχει πλέον μόνο την Προύσα. Η πρωτεύουσα Άγκυρα κατακτήθηκε από τον Μανσούρ Γιαμπάς με σχετικά άνετη διαφορά δύομισι ποσοστιαίων μονάδων. Η Σμύρνη παρέμεινε προπύργιο του Λαϊκού Ρεπουμπλικανικού Κόμματος (CHP), με διαφορά 20 μονάδων. Στην Αττάλεια και τα Άδανα σημειώθηκε ανατροπή εις βάρος των κυβερνώντων. Και το χειρότερο: η Κωνσταντινούπολη των 10,5 εκατ. εγγεγραμμένων ψηφοφόρων, η πόλη που αποτελεί την οικονομική πρωτεύουσα της χώρας και από τον δήμο της οποίας ξεκίνησε το 1994 η προσωπική άνοδος του Ερντογάν προς την εξουσία χάθηκε από τον πρώην πρωθυπουργό και έμπιστο του προέδρου, Μπιναλί Γιντιρίμ, με οριακή διαφορά περίπου 20.000 ψήφων. Η επιλογή από το CHP υποψηφίων με αυτοδιοικητική πείρα και πρόσβαση στο

συντηρητικό ακροατήριο αποδείχθηκε συνταγή επιτυχίας.

Μίνι ανακαταμέτρηση

Είναι αξιοπερίεργο να βλέπει κανείς το AKP να καταγγέλλει νοθεία εις βάρος του, όταν το σύνολο του κρατικού μηχανισμού και τη συντριπτική πλειοψηφία των μέσων ενημέρωσης δουλεύουν υπέρ της παράταξης του προέδρου, η οποία βαρύνεται με ουκ ολίγες υποψίες εκλογικών παρατυπιών τόσο κατά το πρόσφατο παρελθόν, όσο και στην αναμέτρηση της Κυριακής, τουλάχιστον σε ό,τι αφορά τις κουρδικές επαρχίες.

Η διεξαγόμενη επανακαταμέτρηση των ακύρων σε 15 από τις 39 περιφέρειες της Κωνσταντινούπολης και του συνόλου των ψηφοδελτίων σε άλλες 3 ρίχνει μια σκιά αβεβαιότητας στη νίκη του Εκρέμ Ιμάμογλου, χωρίς ωστόσο να έχει οδηγήσει ως τώρα σε ανατροπή του αποτελέσματος. Είναι πάντως βέβαιο ότι οι κυβερνώντες θα προσπαθήσουν με κάθε τρόπο να κάνουν δύσκολη τη θητεία των νέων δημάρχων.

Αλλάζει το παιχνίδι

Όμως οι δύο μεγαλύτεροι μητροπολιτικοί δήμοι έχουν ετήσιο προϋπολογισμό 32,6 δισ. λιρών και είναι σε θέση να αλλάξουν τους όρους με τους οποίους παίζεται το επιχειρηματικό και μιντιακό παιχνίδι – αλλά και να ξεσκονίσουν τις ποικίλες χρηματοδοτήσεις θρησκευτικών φιλανθρωπικών ιδρυμάτων ελεγχόμενων από τον υιό Ερντογάν.

Οσκληρός θεσμικός πυρήνας του κράτους, όπως εκφράζεται από την Ανώτατη Εκλογική Επιτροπή, μοιάζει αποφασισμένος να θέσει όρια στην επιδιωκόμενη μονοκρατορία του Ερντογάν – ομοίως και οι ψηφοφόροι.

Η ειρωνεία του πράγματος έγκειται στο ότι ο Τούρκος πρόεδρος πραγματοποίησε περισσότερες από εκατό προεκλογικές εμφανίσεις, σε μία καμπάνια η οποία πλειοδοτούσε σε αντιδυτικές αιχμές έβαζε στο επίκεντρο όχι τη σοβούσα οικονομική κρίση, αλλά τους "εθνικούς κινδύνους". Τώρα βρίσκει μπροστά του και τα δύο.

Το φιλοκουρδικό Κόμμα Δημοκρατίας των Λαών επέλεξε να κατεβάσει υποψήφιους μόνο στα παραδοσιακά προπύργιά του, πριμοδοτώντας στην υπόλοιπη χώρα το CHP. Η πρωτοφανής αυτή συμμαχία κεμαλιστών και Κούρδων υπήρξε καταλυτική.

Ευάλωτη η Τουρκία στις αμερικανικές πιέσεις

Ο αμερικανικός παράγοντας δεν περίμενε καν την καταμέτρηση για να δράσει. Η αναστολή των εργασιών συμπαραγωγής των μαχητικών F-35 και, ακόμη περισσότερο, οι μύδροι του Αμερικανού αντιπροέδρου κατά τους εορτασμούς των 70 χρόνων του NATO στη Ουάσινγκτον, προκάλεσαν αμέσως κραδασμούς στην αγορά συναλλάγματος.

Ο Μάικλ Πενς κάλεσε την Τουρκία να αποφύγει "παράτολμες ενέργειες", εν προκειμένω την

προμήθεια των ρωσικών συστημάτων S-400, ούτως ώστε να μη διακινδυνεύσει τη συμμετοχή της στο ΝΑΤΟ. Την ώρα, πάντως, ο επικεφαλής του Πενταγώνου, Πάτρικ Σάναχαν, εξέπεμπε περισσότερο καθησυχαστικά μηνύματα, εκφράζοντας την πεποίθηση ότι τα προβλήματα με την Τουρκία θα ξεπεραστούν στις εντατικές επαφές που έχουν αυτό το διάστημα οι δύο πλευρές (και με δέλεαρ την αμερικανική αντιπροσφορά για παροχή συστημάτων Patriot).

Όμως ο Τούρκος υπουργός Εξωτερικών, Μεβλούτ Τσαβούσογλου, επέμενε ότι η παράδοση των S-400 είναι "κλεισμένη υπόθεση". Η τουρκική πλευρά δεν έχει τρόπο να υποχωρήσει ευσχήμως, χωρίς να χάσει την ελευθερία κινήσεων που επιδιώκει, την αξιοπιστία του έναντι των Ρώσων συνομιλητών, αλλά και τη δυνατότητα μόχλευσης των εξελίξεων στην αυριανή Συρία – όπου, μεταξύ άλλων, Μόσχα και Δαμασκός απειλούν να εκκαθαρίσουν την ανταρτοκρατούμενη επαρχία της Ίντλιμπ, προς βλάβη όχι μόνο του γοήτρου αλλά και της ασφάλειας της Τουρκίας.

Η "αχίλλειος πτέρνα"

Σεπρώτη φάση, πάντως, η τουρκική "αχίλλειος πτέρνα" είναι η οικονομία. Η συρρίκνωση του ΑΕΠ κατά 1,6% και 2,4% αντιστοίχως τα δύο τελευταία τρίμηνα του 2018, η εκτόξευση του πληθωρισμού στο 20% και της ανεργίας επισήμως στο 13,5%, η διαρκής υποχώρηση της λίρας, το προεκλογικό ροκάνισμα συναλλαγματικών αποθεμάτων για να στηριχθεί το νόμισμα, η υποχρεωτική αύξηση των επιτοκίων από την κεντρική τράπεζα στο 24% ύστερα από μια δεκαετία τεχνητά φθηνού δανεισμού δίνει τέλος στην τουρκική "φούσκα" και αφήνει την γείτονα εκτεθειμένη σε κάθε πίεση που μπορούν να ασκήσουν οι κυρίαρχες του διεθνούς χρηματοπιστωτικού συστήματος ΗΠΑ.

Ο Ερντογάν που μεσουράνησε ως εγγυητής ευημερίας και εσωτερικής ειρήνης θα πρέπει επειγόντως να "επανεφεύρει" για άλλη μία φορά τον εαυτό του. Όμως η μέθη της εξουσίας, ο εναγκαλισμός με τους εθνικιστές και οι γεωπολιτικές ακροβασίες στις οποίες έχει επιδοθεί δυσκολεύουν το εγχείρημα.

[Διαβάστε το άρθρο στο Capital.gr](#)